

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. Бекетова

Кафедра філософії і політології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
Економіки і підприємництва

(О.В. Соловйов)

2014 року

“

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГП 6 ПОЛІТОЛОГІЯ

підготовки бакалавра

галузі знань 0305 – “Економіка та підприємництво”,

напрямів підготовки 6.030504 економіка підприємства, 6.030509 облік і аудит

факультет економіки і підприємства

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма з дисципліни «Політологія» для студентів за напрямом підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030509 «Облік і аудит»
РОЗРОБНИК: доц. Радіонова Людмила Олексіївна

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії і політології

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ (В.В. Корженко)

Протокол від “ 29 ” 08 2014 року № 1

Схвалено **випусковою** кафедрою економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку

Протокол від “ 29 ” 08 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (О. В. Димченко)

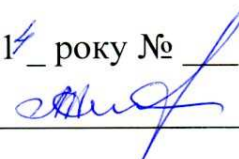
Схвалено **випусковою** кафедрою фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту

Протокол від “ 29 ” 08 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (Т.В. Момот)

Схвалено **випусковою** кафедрою економіки і управління в будівництві та міському господарстві

Протокол від “ 29 ” 08 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри (А.С. Ачкасов)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ (підпис) ( ) “ 30 ” 08 2014р.
(ПІБ)

Обговорено та рекомендовано до затвердження Науково-методичною радою факультету економіки і підприємництва

Голова Науково-методичної ради (Соловійов О.В.) 30. 08. 2014 р.,
протокол № 1.

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь-яким способом без письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 2,0	за вибором ВНЗ	Рік (роки) підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр(и)	
		4-й	3-й
Загальна кількість годин - 72	Галузь знань 0305 – Економіка та підприємництво напрямів підготовки 6.030504 економіка підприємства, 6.030509 облік і аудит	Лекції:	
		17 год.	4 год.
Модулів – 1		Практичні, семінарські:	
		17 год.	4 год.
Змістових модулів (ЗМ) – 2		Лабораторні:	
		-	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 2	Фахові спрямування: ЕПМГ, ЕПМГ зі знанням іноземної мови, ЕПМГ з поглибленим знанням інформаційних систем, ЕПМГ з поглибленим знанням права господарської діяльності, ЕБП, ЕБП зі знанням іноземної мови, ЕБП з поглибленим знанням інформаційних систем, ЕБП з поглибленим знанням права господарської діяльності. Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Самостійна робота*:	
		38 год.	64 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	18 год.
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ) КР для З/О - 18 год.		Вид контролю:	
		Диф.залік	екзамен

Примітка: * вказуються години відведені по дисципліні в цілому на дану навчальну роботу.

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни для денної форми навчання становить 50%, для заочної форми навчання, ФПО – 11%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета: формування розуміння сутності та перспектив політичних подій, явищ, політичної свідомості та політичної культури.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Політологія» є

- набуття навичок і вмінь практичного застосування теоретичних, прикладних та інструментальних компонентів політологічного знання;
- розуміння системної сутності політичної сфери сучасного суспільства;
- знання характеристик, засобів набуття та використання політичної влади;
- дослідження ;
- аналіз держави, форм державного правління та устрою у сучасному світі;
- формування розуміння сутності політичного процесу та політичної культури.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- генезис політичних ідей та вчень учених в історії світової суспільної думки;
- основні теорії влади і владних відносин,
- види політичних режимів світу та їх ознаки;
- тенденції глобалізації політики,
- роль політичних партій і рухів у суспільстві, що глобалізується;
- основні ідеї сучасних політичних ідеологій, напрямів та рухів;
- сутність сучасних міжнародних відносин;

вміти:

- аналізувати сутність політичних проблем сучасності, використовувати отримані знання для аналізу політичних подій сьогодення;
- критично осмислювати діяльність гілок політичної влади на рівні держави;
- виявляти й обґрунтовувати свою політичну позицію, співвідносити її с сучасними політичними течіями;

мати компетентності:

- застосовувати основні положення і методи політичної науки при вирішенні професійних задач;

- використовувати норми, що регулюють політичні відносини, у власному суспільному житті;
- вміти формулювати свою власну позицію щодо політичних явищ та процесів сучасності;
- робити науково обґрунтований вибір щодо різноманіття політичних течій і ідеологій;
- використовувати методи збору, обробки й інтерпретації комплексної соціальної інформації для рішення організаційно-управлінських задач.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **72** години / **2** кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Політологія

Змістовий модуль 1. Генезис, сутність і зміст політики.

Тема 1. Соціально-політичний процес як явище і поняття. Загальне концептуальне уявлення про політику, політичної влади і політичному процесі. Всяке політичне ставлення є онтологічна структура. Політика антропократична. Політика - сфера публічного. Інституціональні-неформальний зміст політичної влади як політичний процес. Проблемне «поле» політичного знання, логіка і проблемно-тематична структура навчального курсу.

Тема 2. Історія світової політичної думки. Античні корні політичної науки. Політичні ідеї Середньовіччя та Відродження. Політична думка Нового часу. Сучасні тенденції розвитку політичної думки.

Тема 3. Політична діяльність і влада. Сутність та види політичної діяльності. Концепції влади. Структура влади. Види влади. Особливості політичної влади. Принципи організації та функціонування політичної влади: суверенітет, легітимність, ефективність.

Змістовий модуль 2. Політичні інститути

Тема 4. Політична система суспільства. Поняття, структура і функції політичної системи. Типологія політичних систем. Критерії виділення політичних режимів сучасності.

Тема 5. Держава як базовий інститут політичної системи. Теорії виникнення держави. Сутність та ознаки держави. Форми державного правління: монархія, республіка, поліархія. Форми державного устрою: унітарна держава, федерація, конфедерація. Правова держава та громадянське суспільство.

Тема 6. Політичні партії і виборчі системи. Походження та сутність політичних партій. Типологія партій і партійних систем. Види виборчих систем. Принципи організації та проведення виборів.

Тема 7. Політична культура. Поняття, призначення і функції політичної культури. Типологія політичних культур. Сутність і структура політичної свідомості.

Тема 8. Сучасні ідейно-політичні течії. Ідеологія як теоретичний рівень політичної свідомості. Лібералізм. Консерватизм. Соціал-демократія. Національні ідеології. Мультикультуралізм.

4. Структура навчальної дисципліни

напрямів підготовки **6.030504** економіка підприємства, **6.030509** облік і аудит

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма, ФПО					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		го	л	п	лаб	інд		с.р	л	п	лаб	і н д
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1 2	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Генеза, сутність і зміст політики.												
Тема 1.	12	2	2			8	12	1	1	-	3	7
Тема 2.	12	2	2			8	11	0, 5	0,5	-	3	7
Тема 3.	12	3	3			6	13	0, 5	0,5	-	3	9
Разом за змістовим модулем 1	36	7	7			22	36	2	2	-	9	23
Змістовий модуль 2. Політичні інститути												
Тема 4.	8	2	2			4	8	0, 5	0,5	-	2	5
Тема 5.	7	2	2			3	8	0, 5	0,5	-	2	5
Тема 6.	7	2	2			3	8	0, 5	0,5	-	2	5

								5				
Тема 7.	7	2	2			3	6,5	0,5	-	-	2	4
Тема 8.	7	2	2			3	5,5	-	0,5	-	1	4
Разом за змістовим модулем 2	36	10	10			16	36	2	2	-	9	23
Усього годин	72	17	17	-	-	38	72	4	4	-	18	46

5. Теми семінарських занять

Не передбачено.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма, ФПО
1	Тема 1. Соціально-політичний процес як явище і поняття.	2	1
2	Тема 2. Історія світової політичної думки.	2	0,5
3	Тема 3. Політична діяльність і влада.	3	0,5
4	Тема 4. Політична система суспільства. Політичні режими сучасності.	2	0,5
5	Тема 5. Держава як базовий інститут політичної системи.	2	0,5
6	Тема 6. Політичні партії і виборчі системи.	2	0,5
7	Тема 7. Політична культура.	2	-
8	Тема 8. Сучасні ідейно-політичні течії.	2	0,5
	Всього	17	4

7. Теми лабораторних занять

Не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма, ФПО
1	Тема 1. Соціально-політичний процес як явище і поняття.	8	7
2	Тема 2. Історія світової політичної думки.	8	7
3	Тема 3. Політична діяльність і влада.	6	9
4	Тема 4. Політична система суспільства. Політичні режими сучасності.	4	5
5	Тема 5. Держава як базовий інститут політичної системи.	3	5
6	Тема 6. Політичні партії і виборчі системи.	3	5
7	Тема 7. Політична культура.	3	4
8	Тема 8. Сучасні ідейно-політичні течії.	3	4
9	Індивідуальні завдання	-	18
	Разом	38	64

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Для *денної* форми навчання – не передбачено.

Для *заочної* форми навчання – контрольна робота (**18** годин).

Виконання контрольної роботи дозволяє познайомитися з базовою навчальною та науковою літературою, самостійно опрацювати її та, відповідаючи на питання контрольної роботи, запам'ятати основні положення курсу. Питання кожного з варіантів контрольної роботи охоплюють різні теми курсу. Варіант контрольної роботи обирається студентом відповідно до останньої цифри залікової книжки з тематики контрольних робіт з політології.

10. Методи навчання

При викладанні курсу передбачено використання сучасних та інноваційних методів, а саме традиційні методи (бесіда, лекція, показ, демонстрація, твір на політологічну тематику (есе)), пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладання, частково-пошуковий, евристичний метод, дослідження.

11. Методи контролю

Методи контролю знань студентів *денної* форми:

1. Методи поточного контролю по темах: усне індивідуальне опитування, підготовка доповідей з мультимедійними презентаціями, безмашинне тестування та комп'ютерне тестування в дистанційному курсі «Політологія», письмовий контроль (есе).

2. До підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 35% балів від загальної кількості з дисципліни.

3. **Диф. залік.** проводиться письмово у тестовій формі.

4. Для студентів 2-го курсу факультету післядипломної освіти та заочної форми навчання методи поточного контролю по темах: усне індивідуальне опитування, безмашинне тестування та комп'ютерне тестування в дистанційному курсі «Політологія», письмовий контроль (контрольна робота), **екзамен** проводиться письмово у тестовій формі.

12. Розподіл балів

для студентів *денної* форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	30%	100%
10	10	10	8	8	8	8	8		
30			40						
70%									

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Розподіл балів

для студентів *заочної* форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2							Інд. завд. КР		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	1СМ, 2СМ	30%	100%
9	8	8	5	5	5	5	5	5	5	10		
25			35							10		
70%												

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Політологія: курс лекцій (для студентів 2-3 курсов всіх форм обучения всіх спеціальностей) / Л. А. Радинова, Е. С. Семенюк; Харк. нац. акад. гор. хоз. –ХНАГХ, 2013. – 168 с.

2. Зінчина О. Б., Климов О.В., Крюкова А.В., Радіонова Л.О., Толстенко С.М. Короткий курс лекцій з політології для студентів 2-4 курсів усіх форм навчання, усіх спеціальностей. – Харків: ХНАМГ, 2006.

3. Радинова Л.А. Політологія: Учебно-методическое пособие по изучению курса для студентов ФПК/ФПО. – Харьков: ХГАГХ, 2003.

4. Методичні рекомендації з вивчення політології і виконання контрольних робіт (для студентів 2-4 курсу заочної форми навчання всіх спеціальностей академії) / Зінчина О.Б., Клименко Г.Т., Кудрявцев О.Ю., Радіонова Л.О., Толстенко С.М. –ХНАМГ, 2009. – 76 с.

5. Методичні вказівки і плани практичних занять з політології (для студентів 2-4 курсу всіх спеціальностей і форм навчання) / Укл.: Зінчина О.Б., Клименко Г.Т., Кудрявцев О.Ю., Радіонова Л.О., Толстенко С.М. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 50 с.

6. Підсумковий тест з модулю «Політологія». Укл. Радіонова Л. О. – Х., ХНАМГ, 2006.

14. Рекомендована література

Базова

1. Радионова Л.А., Семенюк Е.С. Политология: курс лекций (для студентов 2-3 курсов всех форм обучения, всех специальностей) / Л. А. Радионова, Е. С. Семенюк; Харьк.нац.акад.гор.хоз-ва.-Х.; ХНАГХ, 2013. – 168 с.
2. Зінчина О.Б., Клімов О.В., Крюкова А.В., Радіонова Л.О., Толстенко С.М. Короткий курс лекцій з політології для студентів 2-4 курсів усіх форм навчання, усіх спеціальностей. – Харків: ХНАМГ, 2005. – 135 с.
3. Политология: Навч.посібник / Под ред. Сазонова М.І. – Х.,2004. – 735с.
4. Пугачев В.П., Соловьев А.И. Введение в политологию. – М.,2010. – 448с.
5. Мухаев Р. С. Политология . – М., 2012. – 446 с.

Допоміжна

1. Алмонд Г., Пауэлл Дж., Стром К., Далтон Р. Сравнительная политология сегодня: Мировой обзор; Учебное пособие. – М.,2002. – С.69-92, 110-132.
2. Андрусяк Т.Г. Історія політичних та правових вчень. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2001. – 218 с.
3. Политология: Навч.посібник / Под ред. Сазонова М.І. – Х.,2008. – 735с.
4. Пугачев В.П., Соловьев А.И. Политология. – М.,2011. – 448с.
5. Хейвуд Э. Политология /Пер.с англ. Под ред. Г. Г. Водолазова, В.Ю. Бельского.-М.: ЮНИТИ-ДАНА,2010.-544 с.
6. Бурдые П. Социология политики. – М.,1993.
7. Вебер М. Избранные произведения. – М.1997.
8. Даль Р. О демократии / Пер. с англ. А.С.Богдановского, под ред. О.А.Алякринского. – М.: Аспект Пресс. – 2000. – 208 с.
9. Дюверже М. Политические партии /пер. с фр.-М.,2000.-С.300-307
10. История политических и правовых учений: Учебник для студентов вузов, обучающихся по специальности и направлению «Юриспруденция» / Под общ. ред. В.С. Нерсеяна.-2-е изд. – М.: НОРМА: ИНФРА-М, 2001. – 727 с.
11. Категории политической науки. Учебник. – М.: МГИМО, РОССПЭН. – 2002.
12. Класики політичної думки: від Платона до Маркса Вебера: Пер. з нім. / Під ред. Є. Причепія. – К.: Тандем, 2002. – 584 с.
13. Мигранян А. М. Плебисцитарная теория демократии Макса Вебера и современный политический процесс // Вопросы философии. – 1989. – №6.– С. 148-158.
14. Мухаев Р.С. Политология . – М., 2011. – 446 с.
15. Основи демократії: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів /Авт. колектив: М.Бессонова, О.Бірюков та ін. Заг.ред. А. Колодій. –К: "АйБі". – 2002. – 684с.

16. Политическая наука: Политические партии и партийные системы в современном мире: Сб. науч. тр. / РАН.ИНИОН. – М.: ИНИОН РАН, 2006. – 284 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://eprints.kname.edu.ua>
2. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.rada.gov.ua>
3. Российская государственная библиотека [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.rsl.ru/>
4. Национальная электронная библиотека [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.rsl.ru/>; <http://www.nel.nns.ru>
5. Библиотека М. Н. Грачева [Електронний ресурс]. – Режим доступа: Grachev62.narod.ru
6. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.nau.kiev.ua>
7. Сайт про міста країн світу [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.strani.ru/>
8. Официальный сайт Харьковского городского совета, городского головы, исполнительного сонета [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.city.kharkov.ua>
9. інститут економіки міста [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.urbanecomomics.ru/>
10. Международная ассоциация сайтов городов [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://www.iawsc.org/index_ru.htm
11. Новые столицы мира [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://daypic.ru/world>